บทวิพากษ์*ลีโอนาโด ดา วินชี* ของ*เคอร์ต ไอสส์เลอร์*

เลิศศิริร์ บวรกิตติ*

บทความนี้แปลและเรียบเรียงจากบทที่ ๑๕ "A Critique of Kurt Eissler's *Leonardo da Vinci*" ในหนังสือ *Art as Therapy: Collected Papers* ของ Edith Kramer พิมพ์โดยสำนักพิมพ์ Athenaeum, Gateshead, Tyne and Wear, Great Britain ใน พ.ศ. ๒๕๔๓, หน้า ๒๔๖-๒๖๑. *อีดิธ เครเมอร์*ศึกษาข้อวิพากษ์วิจารณ์แนวคิดที่โต้แย้งระหว่างงานเขียนของ *เคอร์ต ไอสส์เลอร์* (พ.ศ. ๒๕๐๔) กับงานเขียนของ*ซิกมันด์ ฟรอยด์*, ซึ่งทั้งคู่ได้วิจารณ์*ลีโอนาโด ดา วินชี*อาศัยข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์โดยใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ค้นหาสาเหตุและปัจจัยต่าง ๆ ของด้านการเป็นอัจฉริยะบุคคลในการสร้างสรรค์, และความสำเร็จในการทำงาน รวมถึงผลลัพธ์ที่เกิดจากโครงสร้างจิตไร้สำนึกที่ซับซ้อนเชื่อมโยงกับการสกัดกลั้นความทุกข์ทรมาณและความขัดแย้งในจิตใจ จนกระทั่งสามารถใช้พลังมหาศาลสร้างแนวป้องกันทางจิตใจให้ทำงานและใช้ชีวิตอย่างประสบความสำเร็จได้ของศิลปินที่เป็นอัจฉริยะ ซึ่งแตกต่างจากศิลปินที่ไม่ใช่อัจฉริยะและบุคคลทั่วไป. แม้ว่าจิตอัจฉริยะของ*ลีโอนาโด*เป็นแบบพลังการสร้างสรรค์ที่อาจเป็นประโยชน์ต่อมนุษยชาติในด้านการบำบัด *เครเมอร์*ยังได้ให้โครงสร้างความคิดที่ว่าอัตตาอ่อนแอของคนทั่วไปก็สามารถสร้างพลังในการสร้างสรรค์และบำบัดตนเองได้โดยการสร้างสมดุลระหว่างความขัดแย้งในจิตใจกับอัตตาคุณธรรม.

คำสำคัญ: *ลีโอนาโด ดา วินชี, เคอร์ต ไอสส์เลอร์, ซิกมันด์ ฟรอยด์, จิตไร้สำนึก, การหันเหพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องให้กระทำสิ่งถูกต้อง*

การได้อ่านหนังสือของ*เคอร์ต ไอสส์เลอร์* (พ.ศ. ๒๕๐๔) เกี่ยวกับ*ลีโอนาโด ดา วินชี* เป็นประสบการณ์ที่จับใจและให้การกระตุ้น. ไม่ว่าผู้อ่านจะยอมรับสมมุติฐาน หรือวิธีสอบสวนของ*ไอสส์เลอร์*หรือไม่ก็ตาม งานชิ้นนี้ได้รวมทรัพย์สินทางความคิดและสังเกตการณ์ที่มีคุณค่ามาก.

ผู้อ่านงานชิ้นนี้ควรอ่านหนังสือเรื่อง *Leonardo da Vinci and a Memory of his Childhood* ของ*ฟรอยด์* (พ.ศ. ๒๔๕๓) ประกอบอย่างถ้วนถี่ก่อน, เพื่อได้คุณค่าเป็นประโยชน์จากตัวมันเอง. ถึงแม้ว่าในปัจจุบันข้อเสนอของ*ฟรอยด์*บางข้ออาจชวนสงสัย แต่ความเรียงนั้นยังคงให้ความพอใจในด้านปัญญาและสุนทรียศาสตร์อย่างมาก.

ในบทนำของ*ไอสส์เลอร์* อ้างว่างานของเขาเริ่มด้วยข้อโต้แย้งต่อเรียงความของ*มีย์เออร์ ส์แฌปิโร* (พ.ศ. ๒๔๙๙) เกี่ยวกับ "การศึกษาประวัติของ*ลีโอนาโด*และ*ฟรอยด์*". การประเมินข้อวิพากษ์ของ*ส์แฌปิโร*นำไปสู่การชื่นชมระเบียบวิธีศึกษาชีวประวัติศาสตร์ ทำให้*ไอสส์เลอร์*ได้รับการกระตุ้นให้เกิดความสนใจ จึงเริ่มแสวงหาคำตอบต่อปริศนาชีวิตและงานของ*ลีโอนาโด*. ต่อมาเขารวมบทความเป็นหนังสือ ๒ ตอน คือ 'การอภิปรายข้อโต้แย้ง' และ 'บันทึกประวัติศาสตร์'. เขาเขียนไว้ว่าเจตนาเดิมในส่วนการโต้แย้งนั้นสร้างสีสันได้ไม่น้อยในเนื้อเรื่องตอนที่ ๒. หนังสือของ*ไอสส์เลอร์*ประกอบด้วย "ข้อชี้แนะที่ไม่ปะติดปะต่อจากความสะดวกที่มักเกิดขึ้นบ่อยๆอย่างดื้อรั้นซึ่งอาจพิสูจน์คุณค่าได้หรือไม่ได้ต่อนักชีวประวัติในอนาคตที่เขียนเกี่ยวกับบุคคลลึกลับผู้นี้ที่ตราบจนปัจจุบันมีเพียงหนึ่งเดียวที่ปรากฏในวัฒนธรรมตะวันตก". นอกจากนั้นยังมีภาคผนวกยืดยาวอีก ๔ ท่อน.

**คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*

*ไอสส์เลอร์*เขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นหวังเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับนักเขียนในอนาคต โดยผู้อ่านจะต้องพิเคราะห์แยกแยะข้อคิดทั่วไปของเขาเอาเอง. งานนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย มีความยุ่งยากอยู่ที่สาระซึ่ง*ไอสส์เลอร์*น่าจะใช้เวลาและความพิถีพิถันในการจัดรูปแบบและการเรียบเรียงให้มากกว่านี้.

การตอบสนองข้อชี้แนะมากมายของ*ไอสส์เลอร์* ผู้วิพากษ์มี ๒ ทางเลือก คือ ให้การสนับสนุนหนังสือเล่มนี้ให้แก่นักอ่านที่ใฝ่เรียนรู้ และละเว้นการวิจารณ์รายละเอียด, หรือจะเน้นเฉพาะเนื้อหาสองสามประเด็นและติดตามใจความไปตามที่ปรากฏในหนังสือ. เมื่อเลือกหนทางที่ ๒ ผู้วิพากย์ (เตรเมอร์) เกิดทึ่งกับข้อคิดของ*ไอสส์เลอร์*และยั่วเย้าให้ทำการทบทวนเจตนาตามลักษณะของความเรียง. บทความนี้เป็นเพียงความคิดของผู้วิพากย์ที่ยังไม่สมบูรณ์ และมีอคติตลอดเนื้อหาที่ซับซ้อนในหนังสือของ*ไอสส์เลอร์* ซึ่งคงจะก่อความรำคาญแก่ผู้ที่มีความเห็นแตกต่าง หรือตัดสินแตกต่าง.

จิตวิญญาณของ*ฟรอยด์*เรื่อง*ลีโอนาโด*แผ่ซ่านอยู่ในหนังสือของ*ไอสส์เลอร์*. ก่อนที่จะค้นหาโยงใยเพื่อชี้นำ อาจเป็นการดีที่จะแสดงแนวโน้มต่าง ๆ ที่*ไอสส์เลอร์* เข้าถึงบทเรียงความของ*ฟรอยด์*. *ไอสส์เลอร์* ปกป้องวิธีที่*ฟรอยด์*ต่อต้านการวิพากษ์วิจารณ์ของ*มีย์เออร์ ส์แฌปิโร;* เขาประเมินค่าสมมุติฐานของ*ฟรอยด์* จากผลงานวิจัยแนวประวัติศาสตร์และการคิดแนวจิตวิเคราะห์ และให้รายละเอียดและขยายความคิดของ*ฟรอยด์;* สุดท้าย เขาพัฒนาความคิดขึ้นที่แตกต่างจากของ*ฟรอยด์*.

เพื่อปรับข้อมูลให้ทันสมัย จะเริ่มที่ข้อสันนิษฐานของ*ฟรอยด์*ที่ได้รับการพิสูจน์ว่าไม่ถูกต้อง หรือมีข้อสงสัยอย่างมาก โดยอาศัยความรู้เชิงประวัติศาสตร์ปัจจุบัน.

อันดับแรกคือ ข้อผิดพลาดทางการแปลที่เถียงไม่ได้: นกแห่งโชคลางในความทรงจำวัยเด็กของ*ลีโอนาโด*ไม่ได้เป็นนกแร้งอย่างที่*ฟรอยด์*เชื่อ ที่จริงแล้วเป็นนกเหยี่ยวพันธุ์ตัวเล็ก. *ลีโอนาโด*เขียนว่า: 'ได้เขียนอย่างชัดแจ้งถึงนกเหยี่ยวตัวเล็กที่คล้ายเป็นพรหมลิขิตเพราะการรำลึกเรื่องในวัยทารกของข้าพเจ้าจำได้ว่าขณะที่ข้าพเจ้านอนอยู่ในเปล ได้มีนกเหยี่ยวตัวเล็กตัวหนึ่งบินมาใช้หางของมันเปิดปากของข้าพเจ้า และตบที่ริมฝีปากหลายครั้ง.'

เรื่องเข้าใจผิดนี้ทำให้*ฟรอยด์*สร้างความคิดไปบนฐานเทวนิยายของนกแร้งว่าเป็นสัญลักษณ์เชิงบวกของมารดาซึ่งไม่ถูกต้อง. เบาะแสที่ให้ความหมายเชิงสัญลักษณ์ของนกเหยี่ยวตัวเล็กสำหรับ*ลีโอนาโด*พบในนิทานเรื่องสั้นที่เขาสะสมไว้หลายเรื่อง. มีเรื่องหนึ่งบรรยายว่านกเหยี่ยวตัวเล็กเป็น 'แม่จอมริษยาที่ลดอาหารลูกของเธอ เมื่อพวกเขาอ้วนมากไป' (ไอสส์เลอร์ พ.ศ. ๒๕๐๔). ในเรื่องนี้ ทำให้บรรยากาศทางอารมณ์ความทรงจำของ*ลีโอนาโด*กลับกลายเป็นความเกลียดชังแทนที่จะเป็นความรัก; สัญลักษณ์เชิงรักร่วมเพศยังไม่เปลี่ยนแปลง.

อันดับที่ ๒ *ฟรอยด์*ทึกทักว่า*ลีโอนาโด*ได้ครอบครองแม่*แคธาริน่า* ผู้เปล่าเปลี่ยวด้วยความรักแต่เพียงผู้เดียวในอายุช่วงปีแรก. แต่การค้นพบเมื่อไม่นานมานี้กลับชี้ว่า*แคธาริน่า*แต่งงานใหม่ทันทีในปีเกิดของ*ลีโอนาโด*.

*ฟรอยด์*เดาว่า*ลีโอนาโด* ไปอยู่กับครอบครัวปู่ของเขาก่อนที่เขามีอายุได้ ๕ ขวบ (ปีแรกที่มีการบันทึกข้อมูล) ซึ่งมั่นใจได้ว่าไม่ก่อนอายุ ๓ ขวบอย่างแน่นอน. เขาสันนิษฐานว่าครอบครัวบ้านนี้มีปู่ ย่า พ่อและแม่เลี้ยงของ*ลีโอนาโด* และ*ลีโอนาโด*ได้รับการเลี้ยงดูโดยย่าและแม่เลี้ยงที่ไม่มีลูก. ข้อมูลในวันนี้ดูว่าจะแน่นอนแล้วว่าพ่อของ*ลีโอนาโด*กับภรรยาสาวของเขาอาศัยอยู่ในเมือง*ฟลอเรนซ์* ตั้งแต่เขาคลอดและพวกเขาไม่ค่อยได้ไปเยี่ยม*วินชี่*เลย. ดังนั้นชีวิตวัยเด็กของ*ลีโอนาโด*ในมุมมองของ*ไอสส์เลอร์*น่าเศร้ามากกว่าที่*ฟรอยด์* จำลองเหตุการณ์.

ทั้ง ๆ ที่วัยเด็กเช่นนั้นสามารถนำไปสู่การไฝ่เพศเดียวกันอย่างแอบแฝงหรือเปิดเผยได้ ทำให้ลักษณะปัญหาแตกต่างกัน.

*ฟรอยด์*คิดว่าภาพลักษณ์ที่แน่นแฟ้นต่อแม่อันเป็นที่รักและดูดดื่มที่เด็กได้ครอบครองเพียงผู้เดียวจนกระทั่งต่อมาสูญเสียเธอไปในช่วงอายุ ๓ ถึง ๕ ปี ก็ยังเป็นผู้ที่เขาฝังใจซื่อสัตย์ต่อเธอผู้เดียวตลอดมา. ถึงแม้ว่าภาพลักษณ์เช่นนั้นโดยธรรมชาติมีความเป็นสองฝักสองฝ่ายทางอารมณ์ แต่ก็มีแกนความสัมพันธ์ที่แนบแน่นไม่ธรรมดาคงอยู่ตลอดช่วงวิกฤต.

จากข้อมูลใหม่ ๆ พบว่าสมดุลระหว่างความพึงใจกับความอึดอัดคับแค้นใจนั้นได้เปลี่ยนไปจนทำให้ต้องเดาเอาว่าความรู้สึกสองฝักสองฝ่ายที่อยู่ลึก ๆ ที่แผ่ซ่านอยู่ในความ

สัมพันธ์ที่มีต่อแม่. ภาพแม่ที่หงุดหงิดที่ทิ้งลูกไปอาจเริ่มตั้งแต่ช่วงต้นในวัยทารก.

เนื่องด้วยไม่สามารถต้านความยั่วใจที่จะตั้งคำถามว่าความสัมพันธ์เชิงบวกของ*ฟรอยด์*ที่มีต่อแม่ของเขา ผู้ที่เขายังคงนิยมชมชอบมาตลอดชีวิตอาจให้สีสันในการสร้างความคิดของเขาหรือไม่. ถ้าเปรียบเทียบโชคชะตาของทั้งสองอัจฉริยะนี้อาจยั่วยวนให้อยากเชื่อมโยงความสำเร็จสูงสุดของ*ฟรอยด์*ที่ได้พัฒนาวิทยาการด้านจิตวิเคราะห์และค้นพบพลังอำนาจมหาศาลต่อการนึกคิดในยุคสมัยของเขา, และเปรียบเทียบความล้มเหลวการเสี่ยงหลายครั้งของ*ลีโอนาโด*กับความแตกต่างในโชคชะตาของความรักครั้งแรก ๆ ของทั้งสองคน.

*ไอสส์เลอร์*ให้ข้อสรุปว่าการสร้างโครงความคิดใหม่ในวัยเด็กของ*ลีโอนาโด*ที่เปลี่ยนไปอาจไม่มีผลต่อเหตุผลของ*ฟรอยด์*ในการแปลความของการยิ้มของ*โมนาลิซ่า*. *ฟรอยด์*เสนอว่ารอยยิ้มแท้จริงของ*โมนาลิซ่า*เหมือนรอยยิ้มของแม่*แคธารินา*ของเขา ซึ่งการได้พบรอยยิ้มดังกล่าวทำให้สิ่งเก็บกดอยู่ในห้วงลึกของจิตใจทารกช่วงวัยต้นๆ ที่เป็นความทรงจำไร้สำนึกได้ปรากฏขึ้นเพื่อการหันเหจากสิ่งร้ายไปสู่สิ่งดี. จากการดึงสิ่งเก็บกดไว้ขึ้นมาบางส่วนนี้ช่วยปลดปล่อยพลังงานสร้างสรรค์ทำให้*ลีโอนาโด*สามารถแสดงออกสภาพอารมณ์ในภาพเหมือนความรู้สึกของความสัมพันธ์ครั้งแรกของผู้ชายกับผู้หญิง ซึ่งเป็นแหล่งบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์ความสัมพันธ์ครั้งต่อ ๆ ไปในอนาคต ระหว่างความสุขกับความทุกข์, ความหวังกับความกลัว, และอารมณ์ความรู้สึกสองฝักสองฝ่ายที่แก้ไม่ตกซึ่งเป็นโชคชะตาของสิ่งที่มนุษย์หลีกเลี่ยงไม่ได้. ถ้า*ลีโอนาโด*สูญเสียแม่*แคธารินา*ไปจริงในปีสองปีแรก นั่นก็หมายความว่าความทรงจำของรอยยิ้มนี้ย้อนกลับไปที่ช่วงเวลานั้น. *ไอสส์เลอร์*ชี้ให้เห็นสมมุติฐานเช่นนั้นได้ดีกว่าเหตุการณ์จำลองของ*ฟรอยด์*ในด้านการสิงสู่ของรอยยิ้มที่มีเพียงหนึ่งเดียวในโลก เพราะความสำคัญที่ล้นหลามในปีแรกของชีวิตต่ออารมณ์ในอนาคต.

เมื่อมาดูที่การตีความเชิงจิตวิเคราะห์*ภาพแอนน์ เม็ทเทอร์ซา, ไอสส์เลอร์*มีแนวโน้มที่จะมองภาพวาดนี้โดยลำดับที่เป็นไปตามวัยว่าเป็นการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ของการโหยหาของ*ลีโอนาโด*สำหรับสถานการณ์นั้นมากกว่าที่จะเป็นการชดเชยประสบการณ์วัยเด็กดังที่*ฟรอยด์*เข้าใจ.

*ส์แฌปิโร*วิพากษ์*ฟรอยด์*โดยเน้นที่การตีความการระลึกความทรงจำวัยเด็กของ*ลีโอนาโด*ในรูปแบบ*โมนาลิซ่า*และ*แอนน์ เม็ทเทอร์ซา*ซึ่งทำให้สามารถแยกแยะสาระของข้อโต้แย้งระหว่าง*ส์แฌปิโร*กับ*ไอสส์เลอร์*.

โดยย่อ การได้พบข้อผิดพลาดของ*ฟรอยด์*เชิงประวัติศาสตร์เรื่อง*ลีโอนาโด*, *ส์แฌปิโร*โต้ว่า*ฟรอยด์*ควรให้ข้อมูลประวัติชีวิตของ*ลีโอนาโด* และศิลปวัฒนธรรมในช่วงเวลานั้นให้ดีกว่านี้. เขาไม่ควรเสี่ยงนำวิทยาศาสตร์ไปศึกษาจิตวิทยาชีวิตโดยไม่คำนึงถึงอิทธิพลทางประเพณีต่อการระลึกวัยเด็กของ*ลีโอนาโด*.

*ไอสส์เลอร์*ยอมรับการวิจารณ์นี้ นอกจากความโน้มเอียงที่*ส์แฌปิโร*พิจารณาว่าปัญหาได้หมดไปเมื่อความเชื่อมโยงข้อมูลประวัติศาสตร์กับภาพวาดเชิงสัญลักษณ์ได้เกิดขึ้นแล้ว, และการที่*ส์แฌปิโร*ขาดความเข้าใจในวิธีการสืบสวนของ*ฟรอยด์*. นิทานนกแร้ง-นกเหยี่ยวเล็กเป็นตัวอย่างของจุดแข็งและจุดอ่อนของข้อโต้เถียงของ*ส์แฌปิโร*.

*ส์แฌปิโร*ชี้ให้เห็นอย่างถูกต้องว่าความคิดฟุ้งซ่านของ*ลีโอนาโด*นั้นไม่ใช่การสร้างนวนิยาย. สัญญานเตือนการมาเยือนของนกใหญ่เป็นตำนานปรัมปราวีรบุรุษวัยเด็ก. เมื่อ*ฟรอยด์* (พ.ศ. ๒๔๕๓) เขียนว่า*ลีโอนาโด*เท่านั้นที่สามารถเขียนภาพ*แอนน์ เม็ทเทอร์ซา* เช่นเดียวกับที่เขาสามารถสร้างเรื่องนกแร้งเพ้อฟันขึ้นได้นั้น แสดงว่า*ฟรอยด์*ไม่ได้คำนึงถึงอิทธิพลของประวัติเหตุการณ์ก่อนหน้านี้.

อีกนัยหนึ่ง *ส์แฌปิโร*ไม่สามารถอธิบายเหตุผลส่วนตัวที่ทำให้*ลีโอนาโด*ใช้ตำนานเป็นความทรงจำของเขา หรืออาจเป็นว่าการอธิบายของ*ส์แฌปิโร*ถึงความทะเยอทะยานที่ส่งผลต่อ*ลีโอนาโด*นั้นดูว่าเป็นความคิดที่ตื้นเขิน. การวิจารณ์ส่วนใหญ่ของ*ส์แฌปิโร*มีปัญหาจากความคิดอ่อนแอทำนองเดียวกัน ในขณะที่*ส์แฌปิโร*ชี้ถึงประวัติเหตุการณ์ก่อนหน้านั้นในบางด้านของการทำงานและชีวิตของ*ลีโอนาโด* แต่เขาไม่ได้ถามหาถึงเหตุที่กระตุ้นให้เขาตัดสินใจ หรือแม้ว่าทำไม*ลีโอนาโด*ดัดแปลงแบบกระสวนประเพณีที่เขานำมาปฏิบัติ.

*ไอสส์เลอร์*ยอมรับอย่างเต็มที่ในความสำคัญของการวิจัย

ทางประวัติศาสตร์ แต่พบว่ามีข้อมูลไม่เพียงพอ. เขาผูกความรู้มากมายที่ได้จากการศึกษาวิจัยรูปเคารพและประวัติศาสตร์เข้ากับสิ่งที่ตกค้างจากความฝัน โดยถือว่าสิ่งตกค้างนี้เป็นเข็มทิศที่ชี้นำพาผ่านเนื้อหาที่กำกวมและหลอกลวงของผู้ไร้สติ ซึ่งมักให้ความหมายแตกต่างในหลายรูปแบบ, โดยที่*ไอสส์เลอร์* ยังเชื่อว่าการเกาะกลุ่มทางประวัติศาสตร์ในตอนที่งานศิลปะถูกรังสรรค์ขึ้นนั้นสำคัญสำหรับความเข้าใจถึงความหมายของสุนทรียภาพ, ปรัชญา และศาสนา. แต่ความหมายเหล่านั้นไม่ได้บอกความลับของผู้ที่รังสรรค์งานนั้น ดังนั้นงานศิลปะทุกอย่างจึงต้องการความเข้าใจอย่างลึกซึ้งทางจิตวิทยา ซึ่งจิตวิทยาเชิงตรรกะไม่สามารถให้ความเข้าใจเช่นนั้นได้.

ในตอนจบของการอภิปราย *ไอสส์เลอร์*ได้เสนอนิยามใหม่ของหน้าที่นักจิตวิเคราะห์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ศิลป์ โดยกล่าวว่า “การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม” สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงอัตตา....ในการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ที่ไม่สามารถรับรู้ได้นั้น ต้องทำการปรับรูปแบบอัตตาของสมาชิกในกลุ่มเสียใหม่”. ศิลปินชั้นนำคือผู้ที่มีความขัดแย้งส่วนตัว, มีตัวอย่างสุนทรียภาพที่เคยมาก่อน, และมีพลังด้านประวัติศาสตร์ที่โน้มน้าวให้ผลิตงานศิลปะที่มีอัตตาแบบใหม่ออกมา. *ไอสส์เลอร์* ยืนยันว่ามันเป็นหน้าที่ของความสำเร็จยิ่งใหญ่ทางศิลปะทั้งหมดในการกระตุ้นการจำแนกอัตตาแบบใหม่ของบุคลิกภาพผู้ชม. จิตวิเคราะห์สามารถให้ประโยชน์ต่อการศึกษาการจำแนกศิลปินและในสภาพสาธารณะของเขา.

แนวคิดของ*ไอสส์เลอร์* เชื่อได้ว่าจะพิสูจน์คุณค่าอย่างใหญ่ยิ่งที่สุดในการช่วยจัดระเบียบความคิดความเข้าใจที่คลุมเครืออย่างไม่เคยมีมาก่อนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างศิลปินกับสังคม และโดยเฉพาะเกี่ยวกับปัญหาจากอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีต่อรูปแบบทางศิลปะ. น่าสนใจที่จะติดตามดูว่าความคิดของ*ไอสส์เลอร์* มีความเกี่ยวข้องใกล้เคียงกับของ*ซูซาน ลางเกอร์* อย่างไร ในการคิดถึงหน้าที่ของศิลปะในการบ่งชี้และส่งถ่ายแบบการเปลี่ยนแปลงความรู้สึก.

ในท้ายบทโต้แย้ง *ไอสส์เลอร์*ได้มองมุ่งไปถึงตอนที่นักประวัติศาสตร์และนักจิตวิเคราะห์จะทำงานร่วมกันเพื่อทำความเข้าใจด้านประวัติศาสตร์ศิลป์.

เมื่อหันมาดูแนวความคิดด้านต่างๆ ในหนังสือของ*ไอสส์เลอร์*ที่ต่อยอดโดยตรงความคิดของ*ฟรอยด์* ไม่มากก็น้อย.

ใจกลางของการค้นคว้าทางจิตวิเคราะห์ใดๆ อยู่ที่การศึกษาเรื่องเพศของผู้ที่มารับการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ของเขากับจุดมุ่งหมาย. บทสรุปของ*ไอสส์เลอร์*ตรงจุดนี้ส่วนใหญ่สอดคล้องกับแนวคิดหลักของ*ฟรอยด์;* แต่ว่าการจำลองเหตุการณ์วัยเด็กของ*ลีโอนาโด* ในรายละเอียดจากการศึกษาของ*ไอสส์เลอร์* แสดงถึงโศกนาฏกรรมที่รุนแรงกว่า ตลอดจนความขัดแย้งทางจิตใจของ*ลีโอนาโด*ช่วงวัยผู้ใหญ่ที่ปรากฏว่ารุนแรงสาหัสและโศกเศร้ามากกว่าซึ่งมากกว่าในความเรียงของ*ฟรอยด์*.

จากการสืบหาความจริงของ*ไอสส์เลอร์*ปรากฏว่า*ลีโอนาโด* เป็นชายจิตไร้สำนึกซึ่งครุ่นคิดอยู่กับการรวมเพศชายและหญิงและเป็นผู้ที่พยายามต้านสิ่งยั่วใจให้เป็นคนรักร่วมเพศอย่างชัดเจนได้นำไปสู่การทำลายพินาศ. *ไอสส์เลอร์*เชื่อว่า*ลีโอนาโด*มีความรู้สึกว่าการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นเป็นอันตราย ดังในบันทึกของ*ลีโอนาโด* ที่เขียนว่า: “ในขณะที่อยู่คนเดียวจะเป็นตัวของตัวเองทั้งหมด แต่ถ้ามีเพื่อนอยู่ด้วยหนึ่งคนก็จะเหลือเพียงครึ่งตัว”.

ทั้ง*ฟรอยด์*และ*ไอสส์เลอร์*ต่างมองว่า*ลีโอนาโด*เป็นชายซึ่งความสามารถสำหรับความอิ่มเอิบใจโดยสัญชาตญาณโดยตรงได้ถูกบั่นทอนรุนแรงจนทำให้วิธีการปกป้องที่จำเป็นต่อการปัดเป่าแรงกระตุ้นที่เก็บกดไว้ที่ครอบงำชีวิตเขาอ่อนแรงลง. ภาวการณ์ที่สุดโต่งเช่นนั้นมักจะกลายเป็นตัวทำลายหลักต่อบุคคลธรรมดาทั่วไป. ถึงแม้ว่าจะมีหลักฐานมากมายของพลังการทำลายในชีวิตของ*ลีโอนาโด* ผลกระทบสำคัญของความเก็บกดตามสัญชาตญาณของเขาไม่ใช่ความเจ็บป่วย แต่เป็นความสำเร็จทางศิลปวิทยากับวิทยาศาสตร์ที่ไม่ไปด้วยกัน. ในความเห็นทั้งของ*ฟรอยด์*และ*ไอสส์เลอร์* ว่าความสำเร็จทางการสร้างสรรค์ของ*ลีโอนาโด*เกี่ยวพันกับการกีดกันทางเพศของเขา ดังนั้นกิจกรรมด้านการสร้างสรรค์จึงมีส่วนเป็นตัวทดแทนความอิ่มอกอิ่มใจโดยตรง และเป็นตัวป้องกันไม่ให้เกิดการกระตุ้น. ฟรอยด์แนะว่ามีสิ่งวิปริต ๒ สิ่งที่ไม่สามารถอธิบายได้ทางจิตวิเคราะห์ ได้แก่แนวโน้มที่ผิดธรรมดาของเขาต่อสันดานการเก็บกดและความสามารถที่เหนือธรรมดาของเขา

ในการหันเหแรงกระตุ้นโดยสันดานเดิมที่ไม่ถูกต้องไปสู่การกระทำความดี.

*ฟรอยด์*ว่ามีกระบวนการ ๒ ชนิดทำงานอย่างแข็งขันในชีวิตของ*ลีโอนาโด:* การหลีกเลี่ยงจากความเลวร้ายโดยอาศัยงานศิลปะ และงานวิทยาศาสตร์. *ฟรอยด์*สันนิษฐานว่าหนุ่มน้อย*ลีโอนาโด*มีภาวะเจริญวัยก่อนเวลาซึ่งปล่อยให้มีการหันเหจากความเลวเกิดขึ้นโดยการสร้างสรรค์งานศิลปะตั้งแต่เริ่มชีวิตการทำงาน. เมื่อการงดเว้นทั้งหมดไม่เข้ากับงานศิลปะได้ง่าย ๆ *ลีโอนาโด*จำต้องหันไปทางงานวิทยาศาสตร์ที่ช่วยเป็นแนวต่อต้านความต้องการทางเพศที่เต็มล้นของเขา. *ฟรอยด์*เข้าใจถึงการหมกมุ่นกับงานวิทยาศาสตร์ที่มากขึ้นของ*ลีโอนาโด*ว่าเกี่ยวกับการถดถอยจากแบบการหันเหที่สูงกว่ากลับไปสู่แบบเดิมที่สมบูรณ์น้อยกว่าแสดงโดยความไม่รู้จักพอ, ความไม่ยืดหยุ่นและการไม่สามารถปรับเข้าหาความจริงซึ่งเป็นลักษณะแรงขับที่เก็บกดไว้โดยสัญชาตญาณ.

*ไอสส์เลอร์*มองไม่เห็นความขัดแย้งที่ชัดเจนระหว่างศิลปะกับวิทยาศาสตร์ รวมทั้งไม่ได้มองว่า*ลีโอนาโด*เป็นนักวิทยาศาสตร์เต็มตัว. ในสายตาของ*ไอสส์เลอร์, ลีโอนาโด*เป็นผู้เชี่ยวชาญโดยเนื้อแท้จากความเข้าใจเอาเองจากข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับรู้ได้เห็น และการพรรณนาอธิบายเกิดเป็นความรู้สำหรับเขา. เขาไม่ได้ดิ้นรนให้เกินไปกว่าสิ่งที่มองเห็น เพื่อสร้างงานนามธรรมที่จำเป็นสำหรับงานวิทยาศาสตร์. ดังนั้น การสังเกตและการพิจารณาเหตุผลจึงสรุปไม่ได้ แม้ว่าเขาได้รับคำตอบที่ถูกต้องแล้ว. ความหมกมุ่นของ*ลีโอนาโด*กับวิทยาศาสตร์ดูผิวเผินว่าเป็นการเขวไปจากศิลปะ แต่ก็ยังเป็นรองความต้องการที่จะเห็นและแสดงภาพ ซึ่งได้รับใช้ศิลปะเหนือสิ่งอื่นใด ตัวอย่าง ภาพวาดชิ้นใหญ่ยิ่งที่แสดงมหาอุทกภัยที่คงไม่สามารถสร้างสรรค์ขึ้นได้หากปราศจากการศึกษาอันยาวนานของเขาเกี่ยวกับสมบัติของน้ำ.

งานกายวิภาคของ*ลีโอนาโด*เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของการหล่อหลอมนักสังเกตด้วยประสบการณ์กับนักศิลปะสร้างสรรค์. *ไอสส์เลอร์*อุทิศบทใหญ่ในหนังสือของเขาทั้งบทให้กับเนื้อหาส่วนนี้ เพื่อทำให้นักอ่านยุคใหม่สำเหนียกอย่างเฉียบชัดถึงความกล้าหาญ หรือความเป็นวีรบุรุษ ซึ่งจากการชำแหละทางกายวิภาคนั้นในยุคของ*ลีโอนาโด*ต้องจำกัดเวลาเพราะยังไม่มีวิธีชะลอความเน่าสลายของร่างกาย และการชำแหละต้องปฏิบัติลับๆ โดยลำพังไม่ให้มีใครรู้ และยังเป็นยุคที่ต้องตัดสินทางคุณธรรมในด้านความจำเป็นของการชำแหละสำหรับการแพทย์และวิทยาศาสตร์ ซึ่งมอบความกล้าหาญแก่นักเรียนให้กระทำซึ่งยังไม่ทำกันในสมัยนั้น.

*ไอสส์เลอร์*เชื่อว่าความสามารถของ*ลีโอนาโด*ที่อดทนต่อความน่ากลัวของการชำแหละกายวิภาคขึ้นอยู่กับความสามารถฉับพลันในการแปลงรูปชิ้นส่วนวัสดุอวัยวะที่โชกเลือดไปเป็นภาพวาดซึ่งสวยงามหยดย้อย ที่เขาแสดงให้เห็นถึงความสง่างามและความสวยงามของโครงสร้างกายวิภาคที่ปลอดสภาพที่ชวนขยะแขยงจากการเห็นของจริง.

จากเรื่องนี้ได้นำเข้าสู่หัวข้อเรื่องหลัก "จิตวิทยาและจิตพยาธิวิทยาของอัจฉริยภาพของ*ลีโอนาโด*และของอัจฉริยบุคคลทั่วไป" ในหนังสือของ*ไอสส์เลอร์* ซึ่งว่า*ลีโอนาโด*เสพติดกับงานสร้างสรรค์ในบางด้าน. *ลีโอนาโด*ต้องสังเกต, วาด, จินตนาการและหาเหตุผลไปเรื่อย ๆ ดังที่เขาให้คำแนะนำแก่จิตรกรว่า 'ศึกษาในความมืดตอนตื่นนอน หรือเมื่ออยู่บนเตียงก่อนหลับ. การทำเช่นนั้นได้ผลไม่น้อย เพราะเมื่อนอนอยู่บนเตียงในความมืด มีโอกาสได้นึกทบทวนเค้าโครงรูปแบบที่ได้ศึกษาไว้หรือสิ่งที่ทรงคุณค่าอื่นๆ ที่คาดเดาได้อย่างฉลาด'.

*ไอสส์เลอร์*โยงความต้องการของ*ลีโอนาโด*สำหรับการบริหารอย่างไม่ยอมหยุดในความสามารถรับรู้ทางการเห็นเพื่อแก้ข้อบกพร่องของโครงสร้างอัตตาของเขา ที่ซึ่งทำให้การเข้าใจการวาดรูปฝ่าเท้าว่าหมายถึงการป้องกันที่จำเป็นสำหรับการอยู่รอด ซึ่งนำไปสู่ความเจริญเกินปรกติของความสามารถ. ส่วนการรับรู้นี้ ดังที่*ไอสส์เลอร์*เข้าใจว่าสมบัติทางธรรมชาติที่พิเศษนี้มีส่วนสร้างความล้มเหลวของ*ลีโอนาโด*ที่จะพัฒนากลวิธานที่แข็งแกร่งในการปกป้องตัวเองในวัยเด็ก. ตั้งแต่ตอนเริ่มจับงาน พลังงานปริมาณมหาศาลอาจถูกดูดซับในกิจกรรมสร้างสรรค์ เหลือพลังงานไม่เพียงพอสำหรับสร้างการป้องกันหรืออาจมีแรงขับน้อยสำหรับการตั้งแนวป้องกัน เพราะว่าการบ่ายเบี่ยงความไม่ถูกต้องเป็นไปได้ตลอดเวลา. *ไอสส์เลอร์*ทึกทักว่าภาวการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้นบ่อยในหมู่เด็กที่มีพรสวรรค์สูง ซึ่ง

ตรงกับการสังเกตของผู้วิพากย์.

*ไอสส์เลอร์*บันทึกความบกพร่องอัตตาของ*ลีโอนาโด*ในจินตภาพชื่อ 'profetis' ที่นำวัสดุเก่าแก่โบราณออกแสดงที่เปิดเผยจิตวิปลาส ซึ่งได้บรรเทาโดยอุปกรณ์ปลดเปลื้องความมโหฬารโดยการเสนอแนะให้แก้ไขเล็กๆ น้อยๆ สำหรับปริศนาของเขา ดังตัวอย่าง: 'เจ้านายชนชั้นฐานันดรจะกินกรรมกรแรงงาน'. คำตอบ: 'แห่งวัวตัวผู้ที่ถูกกิน'; 'มีคนจำนวนมากที่จะถลกหนังแม่ของตนและม้วนพับหนังของแม่นั้นไว้' คำตอบ: 'หน่ออ่อนของพันธุ์ไม้แห่งพื้นดิน'.

เรื่องทำนองนี้เป็นจินตภาพของสัตว์ที่กินเนื้อพวกเดียวกันเองปรากฏในสุนทรพจน์เผ็ดร้อนที่โด่งดังของ*ลีโอนาโด* เรื่อง 'ราชาแห่งสัตว์ทั้งปวง - หรือ..ราชาแห่งสัตว์ป่า - เป็นเพราะว่าเขาได้ช่วยพวกเขาเพียงเพื่อให้ลูกหลานของพวกเขาได้รับประโยชน์จากการได้อาหารและเป็นความพยายามสร้างสุสานสำหรับมวลสัตว์ทั้งผอง'.

หลอกหลอนโดยจินตภาพเช่นนั้น *ลีโอนาโด*เลิกใช้ชีวิตแบบตรงไปตรงมา เหลือเฉพาะในงานสร้างสรรค์ของเขาเท่านั้นที่เขากล้าเผชิญสิ่งที่เขาพยายามหลีกเลี่ยง. เขาไม่กินเนื้อสัตว์แต่เขาชำแหละ. เขาสืบค้นกายวิภาคของอวัยวะเพศถึงแม้ว่าเขาไม่สามารถมีความรัก และการกระตุ้นความรู้สึกในภาพเขียนของเขา แต่เขาทนไม่ได้ในชีวิตจริง.

*ไอสส์เลอร์*กล่าวอ้างว่าผลงานที่ยอดเยี่ยมไม่มีที่เปรียบของ*ลีโอนาโด* ล้วนผูกมัดอย่างแก้ไม่ตกกับความวิปริตของอัตตาและผลการสละสัญชาตญาณที่สุดโต่งโดยทำให้สภาพปัญหาลดน้อยลงอาจป้องกันการเกิดอัจฉริยภาพของ*ลีโอนาโด*. เรื่องนี้เป็นเพียงสมมุติฐาน. ในอีกแง่หนึ่งการคงอยู่ของพลังการทำลายโดยการสร้างสรรค์ของ*ลีโอนาโด*ยังปรากฏอยู่ และ*ไอสส์เลอร์*ทำการสืบสวนสิ่งเหล่านี้ทางจิตวิเคราะห์.

อาการแสดงออกอย่างกว้างขวางของ*ลีโอนาโด*คือการที่เขาไม่สามารถนำเรื่องใดๆ มาเป็นข้อสรุป ไม่ว่าจะเป็นการเรียบเรียงและการพิมพ์เผยแพร่การศึกษาด้านกายวิภาค, ศาสตรนิพนธ์, หรือการเขียนภาพให้สมบูรณ์. การไร้ความสามารถในเรื่องเหล่านี้ก่อความเสียหายมากกว่าการเสนอเพื่อความยอดเยี่ยมของผลงาน จึงเกิดองค์ประกอบการทำลายที่ไม่อาจปฏิเสธได้ในช่วงชีวิตการสร้างสรรค์ของเขา. *ไอสส์เลอร์*โยงการไร้ความสามารถของ*ลีโอนาโด*ที่จะทำงานให้เสร็จสมบูรณ์ได้ว่าเป็นความกลัวของการแยกออกไปคือความตาย. ในบริบทนี้*ไอสส์เลอร์*บันทึกความเป็นศัตรูอย่างโหดร้ายของ*ลีโอนาโด*ต่อพ่อของเขาซึ่งปรากฏในจดหมายตอบข่าวที่น้องชายแจ้งการได้บุตรชาย; *ลีโอนาโด*บอกน้องชายว่าโง่มากที่รู้สึกยินดีที่ได้สร้างศัตรูที่ต้องระวัง ผู้ซึ่งจะใช้พลังงานทั้งหมดหลังอิสรภาพ เพื่อต่อสู้จนสามารถสังหารเธอได้'.

เหตุผลของ*ไอสส์เลอร์*ต่อจากนี้ไม่กระจ่างชัดนัก ผู้วิพากย์เสี่ยงนำเสนอโครงสร้างความคิดจากเบาะแสหลายชิ้นมารวมกันซึ่งอาจตรงหรือไม่ตรงกับแนวความคิดของเขา แต่โดยตรรกะก็พอเชื่อถือได้.

งานสร้างสรรค์ของศิลปินที่เกิดขึ้นโดยไร้สำนึกที่นำเสนอเกี่ยวกับเด็กๆ ความเกลียดชังพ่ออย่างหฤโหดของ*ลีโอนาโด*เป็นส่วนสัมพันธ์อยู่ในผลงานของเขา. *ฟรอยด์*สันนิษฐานว่าสิ่งที่*ลีโอนาโด*ทอดทิ้งในงานสร้างสรรค์ของเขาคือการแสดงความทุกข์ทรมานที่เขาได้รับจากการกระทำโดยพ่อของเขา. ถ้าติดตามเรื่องนี้จนถึงตอนสรุป จะรู้สึกว่า*ลีโอนาโด*ต้องได้รับผลจากการเก็บกดไว้ในใจ และความกลัวการตอบโต้ที่ไร้จิตสำนึกจากลูกๆ ของเขา. ในช่วงของการแยกจากกัน, เมื่องานสร้างสรรค์ของศิลปินได้รับอิสรภาพบางอย่าง, และผลกระทบต่อสังคมที่ผู้สร้างมันขึ้นมาไม่สามารถควบคุมได้อีกต่อไป, เป็นเวลาที่จะปลุกความรู้สึกกลัวเช่นนั้นโดยเฉพาะ.

โดยพื้นฐานแล้วศิลปินกลัวการกลับมาของสิ่งที่เก็บกดไว้ เช่น แรงขับความต้องการร่วมประเวณีที่ผิดศีลธรรมที่ประสิทธิภาพการหันเหสิ่งเลวร้ายไม่เพียงพอ งานที่เกิดอาจทำลายล้างศิลปินโดยตรง. การนำผลงานของเขาเสนอในสภาพที่ไม่เป็นส่วนตัว ทำให้เขากลัวการเผชิญกับการแสดงออกนัยที่ไม่ตั้งใจให้จิตไร้สำนึกที่แฝงซ่อนอยู่ในผลงาน.

ผู้วิพากย์กล่าวว่าความกลัวแบบจิตประสาทนี้เกิดขึ้นบ่อยมากในศิลปิน. ในระดับของจิตสำนึกปรกติ ประสบการณ์เช่นนี้โดยทั่วไปแล้วเป็นความสงสัยว่าผลงานของตนนั้นดีพอหรือไม่, หรือเป็นความรู้สึกว่าจะรับไม่ได้กับการวิจารณ์ติเตียน, หรือว่างานนั้นสูงค่าหรือเป็นส่วนตัวมากไปสำหรับสาธารณะ

ฯลฯ. ผลงานของศิลปินที่แสดงความเก็บกดทางอารมณ์ความรู้สึกในระดับสูงนั้นมักเข้าข่ายการมีปฏิกิริยาตอบสนองทางจิตประสาทมากกว่าศิลปินที่แสดงผลงานอารมณ์ดิบ.

นอกเหนือจากไร้ความสามารถทั่วไปในการทำงานให้เสร็จสมบูรณ์ *ลีโอนาโด*มีความยุ่งยากในกระบวนการเขียนภาพ. จากคำบอกเล่าของเพื่อนร่วมสมัยของ*ลีโอนาโด* 'เขาตัวสั่นเมื่อเริ่มลงมือเขียนภาพ' เขาจะสามารถทนเขียนภาพได้เพียงชั่วระยะเวลาสั้น ๆ แล้วคั่นด้วยการหนีไปทำกิจกรรมอื่น.

*ไอสส์เลอร์*เริ่มวิเคราะห์ปัญหานี้โดยทำการสืบค้นบันทึกส่วนตัวของ*ลีโอนาโด*เกี่ยวกับการเขียนภาพ. *ลีโอนาโด*เขียนเปรียบว่าจิตรกรมีพลังเหมือนพลังพระผู้เป็นเจ้า. 'ถ้าจิตรกรต้องการเห็นสิ่งที่สวยงามที่เขาตกหลุมรัก, ถ้าเขาต้องการเห็นสิ่งชั่วร้ายต่างๆ ที่น่าตื่นกลัว หรือดูตลกชวนขบขัน หรือแม้ชวนเวทนา, นั่นคือเขาเป็นพระเจ้าเหนือสิ่งเหล่านั้น'.

ข้ออนุมานอำนาจพิเศษเช่นนั้นคงต้องเต็มไปด้วยความรู้สึกผิดที่ไร้สำนึกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้. *ไอสส์เลอร์*สันนิษฐานว่าในระดับสติปรกติของ*ลีโอนาโด* ความฟุ้งเฟ้อถึงการมีอำนาจ อาจนำเขาไปสู่การเรียกร้องเลยเถิดไป. ก่อนที่จะวิเคราะห์นัยจิตไร้สำนึก, *ไอสส์เลอร์*พยายามล้วงลึกลงไปว่าอะไรที่*ลีโอนาโด*ต้องการอย่างมีสติหรือก่อนมีสตินั้น.

หนังสือ 'Trattato della Pittura' ของ*ลีโอนาโด*เป็นคู่มือของช่างฝีมือที่ไม่มีเบาะแสว่ามีความผิดปรกติในงานของ*ลีโอนาโด*, แต่มีข้อยกเว้นเป็นคำเตือนต้านแนวโน้มของจิตรกรที่จะวาด 'สิ่งที่พวกเขาเป็น', หรือพูดง่ายๆ ว่า *ลีโอนาโด*ต้องการให้จิตรกรละทิ้งลัทธิบูชาหลงใหลตัวเองที่อาจทำให้เขากลายเป็นกระจกเงาที่แจ่มใสสะท้อนรับความเป็นจริง. แนวคิดนี้เข้าได้กับความเกลียดชังของ*ลีโอนาโด*ต่อศิลปิน เช่น *มิชาลาง-เจโล* หรือ *บอตทิเศลลี* ผู้ที่แสดงความขัดแย้งส่วนตัวในงานศิลปะของเขาเองอย่างไม่ละอายใจ.

เนื่องจากไม่มีข้อมูลเพิ่มเติมจากบันทึกของ*ลีโอนาโด*, *ไอสส์เลอร์*จึงกำหนดความคิดร่วมสมัยที่มีสัมพรรคภาพกับเนื้อหาของงานศิลปะของ*ลีโอนาโด*, และพยายามที่จะสรุปจุดมุ่งหมายของ*ลีโอนาโด*จากแหล่งข้อมูลเหล่านั้น. ข้อความส่วนนี้มีการใช้ถ้อยคำที่สื่อความคลุมเครือมากที่สุด จึงเป็นข้อเสนอที่เชื่อถือได้น้อยที่สุดในหนังสือของ*ไอสส์เลอร์*.

*ไอสส์เลอร์*เชื่อว่า*ลีโอนาโด*ได้รับอิทธิพลมาจากปรัชญาของพระราชาคณะ*นิโคลาส* แห่งคูส้า (พ.ศ.๑๙๔๔-๒๐๐๗) และเขาได้พยายามที่จะไปถึงสิ่งที่*นิโคลาส*เห็นว่าเป็นไปไม่ได้. ขณะที่ นิโคลาสยืนหยัดว่าปัจเจกบุคคลสามารถรับวิสัยทัศน์ได้แค่เสี้ยวหนึ่งของพระเจ้าเท่านั้น แต่*ลีโอนาโด*พยายามที่จะเขียนภาพแสดงวิสัยทัศน์ครอบจักรวาล.

*ไอสส์เลอร์*เชื่อว่าในภาพวาดของ*ลีโอนาโด*มุ่งที่จะเข้าถึงความเข้าใจครอบคลุมสมบัติของสรรพสิ่งต่าง ๆ ขณะที่เขาพยายามที่จะให้ภาพเขียนไปไกลกว่านั้น. เขาพยายามแสดงจินตภาพที่อยู่เหนือโลกวัตถุ ซึ่งประกอบด้วยสิ่งตรงกันข้ามโดยวาดแสดง 'สีหน้าเห็นด้วยกับการสนับสนุนทั้งหมด' โดยไม่บิดเบือนรูปลักษณ์ของสิ่งที่เห็น. *ไอสส์เลอร์* บันทึกว่า *ลีโอนาโด* ประสบความสำเร็จในการใช้คุณภาพที่มีอยู่โดยธรรมชาติของรูปลักษณ์สิ่งต่างๆ เพื่อแสดงความเป็นจริงนอกเหนือความเข้าใจของมนุษย์โดยวิธีที่เหนือกว่าการทำให้เกินจริง, การจัดรูปลักษณ์ใหม่หรือจัดกระสวนการให้ความสำคัญ.

ไม่ว่า*ลีโอนาโด*จะทะเยอทะยานโดยสำนึกหรือก่อนสำนึกที่จะกระทำสิ่งที่ยากจนสำเร็จหรือไม่ยังเป็นเรื่องที่ไม่กระจ่าง. ถ้อยคำของ*ไอสส์เลอร์*เองก็คลุมเครือซึ่งต้องคาดเดาความหมายเท่านั้น - และเป็นไปได้ว่าผู้วิพากษ์ (เตรเมอร์) อาจเข้าใจเขาผิดได้. ตัวอย่างอาจให้ความกระจ่างมากขึ้น เช่น*ไอสส์เลอร์*พบว่าประณิธานของ*ลีโอนาโด*กระจ่างแจ้งในภาพเขียน*โมนาลิซ่า*และ*เซนต์จอห์น*. ผลงานทั้ง ๒ ชิ้นสนธิสิ่งที่ตรงข้ามกัน และถ่ายทอดความรู้สึกถึงความสิ้นสุดที่ใหญ่ยิ่ง. *โมนาลิซ่า*แสดงออกอารมณ์ความรู้สึกสองฝักสองฝ่าย และ*เซนต์จอหน์*แสดงเพศสองนัย.

มาถึงจุดนี้ ผู้วิพากย์ขอยุติแสดงการเลิกให้เหตุผลของ*ไอสส์เลอร์*และกลับไปให้การสังเกตส่วนตัว. ความเคลือบคลุมในความหมายด้านเพศและอารมณ์นั้นพบเห็นบ่อยๆ ในศิลปกรรมของผู้ที่ไม่ศิวิไลซ์. ภาวการณ์เดียวกันนี้เห็นได้ในงานศิลปะของผู้ป่วยโรคจิต. ความหมายสองนัยเช่นนั้นเป็นการแสดงถึงการอยู่ร่วมกันของสิ่งที่ตรงข้ามกันในจิตไร้สำนึก และเป็นธรรมชาติสำหรับระยะพัฒนาการของคนป่าเถื่อนหรือความถดถอยของผู้ป่วยทางจิต. ภาษาแบบแผนของงานเยี่ยง

นั้นไม่เคยเป็นจริงแต่เป็นนัยเถื่อน. ความเถื่อนกับความไร้เดียงสาจำแนกกันได้ชัดเจน. ศิลปะพื้นบ้าน, ศิลปะเด็ก, ศิลปะของศิลปินสมัครเล่นมีความไร้เดียงสาแต่ไม่มีความเถื่อน.

คงจะสามารถกล่าวได้ว่าภาษาพื้นเมืองของภาพลักษณ์ก่อนรู้จักเหตุผลของโลกนั้นมีลักษณะความโน้มเอียงที่จะทำลายเอกภาพของใบหน้าและร่างกายมนุษย์ และใช้องคาพยพหลากหลายเป็นสัญลักษณ์ที่ทำให้บิดเบี้ยวได้, ทำให้เกินจริงได้ และจัดใหม่ได้ตามความต้องการของจิตไร้สำนึก.

ไม่เหมือนกับคนเถื่อน *ลีโอนาโด*สามารถบ่งชี้การอยู่ร่วมกันของสิ่งตรงข้ามกันโดยไม่ทอดทิ้งศิลปะแบบเหมือนจริงของเขา หรือกล่าวในเชิงจิตวิเคราะห์ว่าเป็นการนำส่งเนื้อหาด้านไร้จิตสำนึกโดยไม่มีการถดถอย. จากการตีความของ*ฟรอยด์* เนื้อหาไร้จิตสำนึกในทั้งสองภาพเขียน มีรากเหง้าในช่วงแรกสุดในวัยทารก ก่อนที่สหภาพของแม่กับทารกแตกหัก และก่อนรู้ความจริงของความแตกต่างระหว่างเพศภาวะ.

สรุปว่าปัญหาความยากลำบากของ*ลีโอนาโด*เกิดจากความพากเพียรพยายามปรับสภาพอารมณ์ครั่ครีให้สอดคล้องกับความต้องการลีลาแท้จริงของการเขียนภาพ.

ปัญหานี้โดยตัวของมันเองไม่ได้เกิดเฉพาะกับ*ลีโอนาโด* เท่านั้น. ศิลปินทุกคนในสังคมที่เจริญแล้วต้องรีบธำรงไว้ซึ่งการเข้าถึงความล้าสมัย, และต่อต้านการถดถอย. ความยากลำบากเพิ่มขึ้นเมื่อระยะทางที่ต้องเชื่อมต่อกันนั้นกว้างขึ้น. ระยะทางนี้เพิ่มขึ้นได้ ๒ ทาง. วัสดุที่เข้าถึงอาจป่าเถื่อนมากกว่าหรือภาวะเจริญเต็มที่ที่ธำรงไว้อาจสูงมากกว่า ซึ่งเป็นการอธิบายว่าทำไมศิลปะดีๆมีมากกว่าในหมู่เด็กและในสังคมเถื่อน ขณะที่ศิลปะยอดเยี่ยมที่สุดสามารถเข้าถึงได้เฉพาะสังคมวัฒนธรรมชั้นสูงเท่านั้น.

แนวคิดทั้งหมดนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่. ผู้วิพากย์มอง*ไอสส์เลอร์* ว่ามีความคิดด้านเดียวเน้นแต่ปริศนาความอัจฉริยะของ*ลีโอนาโด* ทำให้เขาลืมว่าสิ่งที่เขาค้นพบเกี่ยวกับ*ลีโอนาโด*ส่วนมากเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของศิลปินทั่วไป ไม่ใช่เป็นเฉพาะกับอัจฉริยบุคคลเท่านั้น.

ตอนนี้หวนกลับไปที่การสืบค้นเชิงจิตวิเคราะห์ของ*ไอสส์เลอร์*เกี่ยวกับการยับยั้งการเขียนภาพของ*ลีโอนาโด*. ตามความคิดของ*ไอสส์เลอร์, ลีโอนาโด*พยายามทำให้เหนือกว่าพระราชาคณะนิโคลาสแห่งคูส้า และพิสูจน์ให้เห็นว่าโลกแห่งความคิดที่ไม่อาจแทรกซึมผ่านเข้าถึงได้นั้นสามารถแสดงให้เห็นได้ในภาพเขียน. จิตไร้สำนึกเทียบเท่ากับ 'ความเป็นไปไม่ได้' ซึ่งเป็น 'สิ่งต้องห้าม'. ดังนั้นการเขียนภาพของ*ลีโอนาโด*อาจมีส่วนในการแสดงนัยของการกระทำสิ่งต้องห้าม ซึ่งเป็นไปได้ถึงประจักษ์พยานการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่. เมื่อความอยากรู้อยากเห็นมีรากเหง้าอยู่ในแรงขับในการร่วมประเวณีที่ผิดประเพณีและการทำลายล้าง *ลีโอนาโด*ตัวเนื้อสั่นเทาในตอนที่เขาเขียนภาพเนื่องจากความกลัวที่จิตไร้สำนึกจากแรงขับในการร่วมประเวณีที่ผิดประเพณีและการทำลายล้างที่กระตุ้นการเขียนภาพ. ภาวการณ์นี้โยงการยับยั้งชั่งใจของ*ลีโอนาโด*กับความรู้สึกขัดแย้งซึ่งทัศนศิลปินทุกคนต้องเคยผ่านความยากลำบากนี้ เนื่องจากจิตรกรทุกคนเป็นนักถ้ำมอง, และด้วยความรุนแรงของความขัดแย้งและความยอดเยี่ยมของผลงานเท่านั้นได้แยก*ลีโอนาโด*ออกจากศิลปินทั่วไป.

ณ จุดนี้ ผู้วิพากษ์งงงวยกับเรื่องที่*ไอสส์เลอร์*ได้ละเลยการวิเคราะห์การยับยั้งการเขียนภาพของ*ลีโอนาโด*. *ไอสส์เลอร์*อ้างข้อแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ที่ไม่มีปัญหาในการเขียนภาพของ*ลีโอนาโด*กับความรู้สึกขัดแย้งที่*ลีโอนาโด*เรียกร้องมากกว่าในการเขียนภาพสีของเขา. เขาไม่ได้คิดว่าการใช้สีอาจมีส่วนสร้างความยากลำบาก.

การแยกระหว่างการวาดลายเส้นกับการเขียนภาพสีนั้นไม่ผิดปรกติ. ผู้วิพากย์สังเกตเห็นได้โดยเฉพาะในบุคคลที่การปกป้องขึ้นอยู่กับการใช้สติปัญญาหรือกับกลวิธานของภาวะสันโดษ และกับผู้คนที่มีความซึมเศร้าแฝงอยู่. คนเหล่านี้มักวาดภาพได้สวยงามและแสดงออกได้อย่างดี แต่การกระตุ้นอารมณ์ของสีกลับคุกคามให้หลีกเลี่ยงการใช้หรือไม่ก็ลดลงจนเหลือเพียงสลัวๆ เหมือนแสงส่องทางเท้าในภาพวาดของพวกเขา. ถ้าเด็กประเภทนี้ถูกชักจูงให้ใช้สีระบาย พวกเขามักจะถอยหนีอย่างรวดเร็วไปละเลงสีแบบเด็กทารก.

คงจำได้ว่าภาพวาดของ*ลีโอนาโด*ทั้งหมด ยกเว้นภาพชุดมหันตอุทกภัย ไม่ได้เร้าอารมณ์ถึงขนาดภาพเขียนของเขาที่

กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกสงบ แต่มีความเคารพยำเกรง, ความน่าเกรงขาม, ความรัก และความกลัว, ซึ่งจินตนาการได้ว่าเป็นเพราะสีที่กระตุ้นการแสดงออกความรู้สึกเหล่านั้น. ดังนั้น การควบคุมการขึ้นลงอย่างรวดเร็วของความรู้สึกทางเพศรุนแรงที่อดกลั้นไว้ โดยเปลี่ยนให้เป็นภาพเขียนอาจเป็นการทำที่เหนื่อยล้าและปวดร้าว ซึ่งจะสามารถอดทนได้ช่วงสั้นๆ ในแต่ละครั้งเท่านั้น.

สมมุติฐานข้อนี้สามารถตรวจสอบได้ดีกว่านี้ถ้าได้รับรู้ประวัติข้อมูลเกี่ยวกับภาพวาดมหันตอุทกภัยของ*ลีโอนาโด*มากกว่านี้. ภาพนี้เป็นงานชิ้นเดียวของ*ลีโอนาโด* ซึ่งมีหนึ่งเดียวในยุคนั้น - ภาพวาดเหล่านั้นเป็นงานศิลปะอิสระที่บรรจุเต็มไปด้วยอารมณ์การแสดงออกและพลังปลุกเร้าแบบที่ศิลปะเรอเนอซองค์สงวนสำหรับภาพเขียน. หากทราบได้ว่าลีโอนาโดมีความยากลำบากไม่มากนักในการสร้างภาพวาดเหล่านั้น ก็จะสามารถสรุปได้ว่าการไร้สีได้ทำให้กระบวนการสร้างสรรค์มีอันตรายและความเจ็บปวดน้อยลง.

ภาพวาดมหันตอุทกภัย แสดงว่ามาถึงตอนจบของชีวิตและงานของ*ลีโอนาโด*. ระหว่างทางที่ผ่านมา*ไอสส์เลอร์*ได้ละเลยการวิเคราะห์ภาพหลายชุดของ*ลีโอนาโด* เช่น ภาพชุดลีดา, ภาพอาหารมื้อสุดท้าย, ภาพการยุทธ์ที่แอนกิห์อาริ และความสนใจเรื่องการบินและหัวข้อเล็ก ๆ อีกมาก. ผู้วิพากษ์ขอแนะนำว่าภาพเขียนเหล่านี้มีคุณค่าควรแก่ความสนใจของผู้อ่าน.

ผู้วิพากษ์ (เศรเมอร์) ได้สำรวจตรงนี้บ้างตรงโน้นบ้างต่อหัวข้อหลักเกี่ยวกับด้านต่างๆ ในหนังสือ 'จิตพยาธิวิทยากับอัจฉริยะ' เล่มนี้ โดย*ไอสส์เลอร์* มีความเห็นว่าอัจฉริยลักษณ์เป็นองคภาวะที่แตกต่างจากผู้ที่มีแม้ความสามารถพิเศษ และที่ว่ากระบวนการจิตวิทยาของอัจฉริยะบุคคลแตกต่างจากผู้ที่ไม่ใช่แค่คนธรรมดา แต่ยังแตกต่างจากศิลปินทั่วไปด้วย. *ไอสส์เลอร์* ไม่ได้ให้คำนิยามของ "อัจฉริยะ" ทำให้ไม่รู้ว่า*โกย่า* เป็นอัจฉริยะหรือเป็นเพียงศิลปินชั้นเยี่ยม. การประเมินระดับความยิ่งใหญ่จึงเป็นที่ต้องถกเถียงกันต่อไปชั่วนิรันดร ข้อแตกต่างไม่ได้อยู่ที่ธรรมชาติความขัดแย้ง. *ไอสส์เลอร์*เห็นพ้องกับฟรอยด์ที่ยืนยันความคิดว่าอัจฉริยบุคคลต้องปลุกปล้ำกับเนื้อหาแบบเดียวกันกับที่มนุษยชาติต้องเผชิญ เพื่อให้เข้าใจและนิยมชมชอบ. ความแตกต่างอยู่ที่สมดุลของพลังในการใช้จิตอย่างคุ้มค่า, โดยเฉพาะในโครงสร้างของการปกป้อง.

ดังที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น, *ไอสส์เลอร์*สันนิษฐานว่าอัจฉริยบุคคลเช่น*ลีโอนาโด*นั้น อัตตาอาจล้มเหลวในการพัฒนากลวิธานที่พอเพียงสำหรับการปกป้อง เช่น การอดกลั้นและการระบุตัวตนในวัยเด็ก, หรืออาจเป็นว่าการปกป้องนั้นอยู่ภายใต้กระบวนการ 'การหลอมละลาย' ในหมู่วัยรุ่นหรือหนุ่มสาวโดยที่โครงสร้างทางจิตของอัจฉริยภาพได้เกิดขึ้น. ต่อจากนั้น อัตตาจึงขึ้นอยู่เพื่อการอยู่รอดจากการได้รับกระตุ้นการทำหน้าที่สร้างสรรค์. ในกรณี*ลีโอนาโด*นั้น ได้แก่ความสามารถสังเกต, วาดภาพ และใช้เหตุผล.

*ไอสส์เลอร์*รู้สึกว่าอาจเป็นสิ่งกระตุ้นที่มีศักยภาพสร้างสรรค์สำหรับอัจฉริยบุคคลเมื่อความต้องการของเขาไม่เป็นที่พอใจพอในขณะที่คนหนึ่งรู้สึกโน้มเอียงต้องการให้เป็นสำหรับคนธรรมดา. ผู้วิพากย์กล่าวว่ายังไม่มีใครรู้ถึงระดับความขัดข้องใจ และระดับของความอิ่มอกอิ่มใจแบบที่เหมาะที่สุดสำหรับการสร้างสรรค์. *ไอสส์เลอร์* เขียนว่า 'มันเป็นไปได้ว่าสักวันหนึ่งจะพบว่าการใช้ชีวิตทางเพศทั่วไปนั้นไม่เกี่ยวข้องกับอัจฉริยภาพทางศิลปะบางชนิด'.

ในกรณีของ*ลีโอนาโด ไอสส์เลอร์*ยอมรับว่าสักวันหนึ่งการศึกษาเปรียบเทียบการใช้ชีวิตทางเพศของอัจฉริยะอาจยืนยันทัศนะของ*ฟรอยด์*ในการใช้ตัณหาราคะทางเพศให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดของ*ลีโอนาโด*, ถึงแม้ว่าได้เตรียมพร้อมว่าความต้องการสูงสุด ได้กลายเป็นความเครียดที่เกินความสามารถที่จะทนได้.

อย่างไรก็ตาม *ไอสส์เลอร์*รู้สึกว่าอัจฉริยภาพนั้นเป็นสิ่งที่หาได้ยากมากจนเป็นไปได้ว่าในโครงสร้างทางจิตทุกส่วนประกอบในแต่ละอัจฉริยะ ที่แม้ดูว่าเป็นสิ่งอันตราย แต่ก็จำเป็นในการก่อปรากฏการณ์อัจฉริยะให้เกิดขึ้น. ดังนั้น*ไอสส์เลอร์*จึงสรุปว่าเขาอาจจะพูดอย่างเด็ดเดี่ยวว่าในอัจฉริยบุคคลนั้นกระบวนการทางจิตต่างๆ ที่สนับสนุนกลวิธานไร้สำนึกที่หันเหพฤติกรรมชั่วไปสู่การกระทำที่ถูกต้องเป็นยาบำรุงอัตตาและเป็นเรื่องที่อยู่ในภาคพิเศษของจิตพยาธิวิทยา ซึ่งโดยแก่นแท้แตกต่างจากจิตพยาธิวิทยาแบบอื่น

ทั้งหมดในตำราจิตเวช. โดยสรุปจิตพยาธิวิทยาของอัจฉริยภาพไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของผู้ที่ไม่ใช่อัจฉริยะ.

นอกจาก 'ความมุ่งหมายเชิงพรรณนาบริสุทธิ์' แล้ว *ไอสส์เลอร์*ไม่ยอมรับศัพท์จิตวิเคราะห์ที่หมายถึงกระบวนการทางจิตประสาท หรือกระบวนการที่เป็นอันตรายทางจิตวิทยาของอัจฉริยะ, หรือเพียงยอมรับศัพท์เหล่านั้นเฉพาะในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่าเป็นอาการที่บั่นทอนคุณภาพของความคิดสร้างสรรค์.

ข้อแตกต่างที่ชัดเจนระหว่าง 'พรรณนา' กับการใช้ศัพท์ทางจิตวิเคราะห์ในกรณีอื่นนั้นน่าตกใจ. มีคำถามว่า: ศัพท์วิทยาศาสตร์โดยทั่วไปมีความหมายเชิงพรรณนามิใช่หรือ, การยอมรับพยาธิวิทยาเป็นดุลพินิจเชิงคุณธรรม? และหาก *ไอสส์เลอร์* คิดว่าอาการที่เกิดขึ้นตามปรกติเฉพาะความเจ็บป่วยรุนแรงอาจไม่บ่งบอกถึงความป่วยระดับเดียวกันกับที่เกิดในอัจฉริยะ ก็จำเป็นต้องจัดเป็นกรณีพิเศษสำหรับอัจฉริยะ? ความสับสนแบบเดียวกันนี้เกิดขึ้นเช่นกันในการประเมินกลุ่มนักสร้างสรรค์ที่ไม่ใช่อัจฉริยะ. การกระทำและการดำเนินชีวิตบางอย่างบางครั้งพิลึกพิลั่นน่าตกใจ หรือรบกวนผู้ที่สังเกตเพียงผิวเผิน, ในขณะที่การวิเคราะห์อย่างใกล้ชิดแสดงให้เห็นว่าพวกเขาเป็นรูปแบบผิดธรรมดาของการหันเหจากพฤติกรรมเลวไปสู่ความถูกต้อง หรือไม่ก็สานพันกับกระบวนการหันเหดังกล่าวที่ช่วยกำจัดส่วนอันตรายออกไปหรืออย่างน้อยทำให้บรรเทา.

ผู้วิพากย์เชื่อว่าข้อเสนอของ*ไอสส์เลอร์*ที่ว่าจิตวิทยาของอัจฉริยะบางส่วนแตกต่างจากจิตวิทยาทั่วไป และแม้กระทั่งศิลปินชั้นเยี่ยมอาจเป็นจริงด้วยอย่างยิ่ง, แต่หลักฐานที่ *ไอสส์เลอร์* รวบรวมนั้นยังต้องการการวิเคราะห์ยืนยันต่อไป. ในหลายๆ กรณี ดูเหมือนว่า*ไอสส์เลอร์*บรรยายถึงกระบวนการการแสดงที่สุดโต่งที่เป็นแบบศิลปินสร้างสรรค์ทั่วไป และเป็นส่วนของโครงสร้างอัจฉริยะบางส่วนไม่ใช่ทั้งหมด.

ตัวอย่าง เช่น ความวุ่นวายทางเพศ, กามวิปริต, การฝักใฝ่สองเพศ และช่วงเวลาละเว้นทางเพศที่เนิ่นนานที่เกิดขึ้นในศิลปินส่วนมาก. การบิดเบือนและการวุ่นวายซึ่งโดยทั่วไปอาจนำไปสู่ภาวะป่วยหนัก แต่บ่อยๆ กลับพบว่าศิลปินมีสุขภาพดีและผลิตผลงานได้มาก. สันนิษฐานได้ว่าขีดความสามารถในการบ่ายเบี่ยงพฤติกรรมเลวไปสู่ความถูกต้องของศิลปินและความอิ่มอกอิ่มใจที่เขาได้รับนั้นช่วยสมดุลภาวการณ์สูญเสียและความผิดหวัง จึงทำให้พวกเขาอดทนได้และกลับเอื้อประโยชน์ต่อชีวิตการสร้างสรรค์.

อาจเป็นได้ว่าเฉพาะอัจฉริยบุคคลเท่านั้นที่สามารถหันเหพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ทางอวัยวะเพศได้เกือบทั้งหมด แต่ผู้ที่ไม่ใช่อัจฉริยะที่งดเว้นได้สามารถเปลี่ยนความต้องการเพศสัมพันธ์เพียงเศษเสี้ยวไปเป็นพลังสร้างสรรค์งาน โดยพลังงานส่วนใหญ่ถูกปล่อยให้สูญไปกับความเจ็บป่วยที่ไม่เกิดผลผลิต. แต่กระนั้นข้อแตกต่างระหว่างอัจฉริยะกับนักสร้างสรรค์ที่ไม่ใช่อัจฉริยะอยู่ที่ระดับ ไม่ใช่แบบชนิด.

อย่างไรก็ตาม ถ้าสมมุติฐานของ*ไอสส์เลอร์*ถูกต้อง ก็ยังมีข้อแตกต่างสำคัญอีกข้อหนึ่งระหว่างคนสองกลุ่มนี้. ขณะที่อย่างน้อยที่สุดมีความเป็นไปได้ทางทฤษฎีว่าผลิตภาพของผู้ที่ไม่ใช่อัจฉริยะสามารถปรับให้สูงขึ้นได้ถ้าความวุ่นวายทางเพศได้รับการเยียวยาหรือบรรเทา แต่ผลิตภาพของอัจฉริยะกลับจะบกพร่องโดยการเปลี่ยนแปลงเช่นนั้น.

ความชุกของแรงกระตุ้นความสุขทางเพศที่รุนแรงทางปากของ*ลีโอนาโด*ในบันทึกของ*ไอสส์เลอร์* นั้นน่าจะเป็นแบบเดียวกับทัศนศิลปินทั่วไป. ศิลปินเป็นนักถ้ำมองที่ใจจดใจจ่อหมกมุ่นอยู่กับการมองดูโลก. ความต้องการแรงผลักดันทางจิตใจเพื่อเสริมการรับรู้โดยการสร้างสรรค์ เป็นบุคลิกเฉพาะตัวศิลปิน เป็นความต้องการติดตัวมาแต่เกิดเพื่อตอบโต้และปลดปล่อยความรุนแรงก้าวร้าวของแรงขับ ซึ่งก่อให้เกิดการรวมตัว และการซึมซับทุกสิ่งในโลกทัศน์ โดยการคืนวัตถุที่รวมตัวให้ออกมาในรูปงานศิลปะ.

เช่นกัน ความอ่อนแอ หรือการไร้กลวิธานการปกป้องอย่างปรกติ และการต้องพึ่งพาอย่างมากในการสร้างสรรค์เพื่อธำรงสุขภาวะทางอารมณ์ซึ่ง*ไอสส์เลอร์*อ้างกรณี*ลีโอนาโด* ว่ามีการแสดงที่สุดโต่งของแนวโน้มที่ปรากฏในรูปแบบธรรมดาในกลุ่มนักสร้างสรรค์จำนวนมาก.

ในตอนท้าย ผู้วิพากษ์อ้างการศึกษาศักยภาพการสร้างสรรค์ทางจิตวิทยาของ *เอมมานูเอล แฮมเมอร์* (พ.ศ. ๒๕๑๒). *แฮมเมอร์*บันทึกรายการลักษณะต่างๆ จำนวนมากที่

แยกแยะนักสร้างสรรค์แท้จริงออกจากบุคคลที่มีความคิดตื้นเขิน. นักสร้างสรรค์นั้นมีความสามารถที่เข้าถึงความรู้สึกของเขาและอดทนต่อความขัดแย้งภายในได้มากกว่า และพลังก่อความแตกร้าวภายในจิตใจนั้นไม่ถูกปฏิเสธหรือไม่ถูกกดเก็บ. อย่างไรก็ตาม ความรู้สึกเช่นนั้นไม่ได้พร้อมที่จะแสดงออกให้ผู้อื่นเห็น คนประเภทนี้มักโน้มเอียงไปมีบทบาทเป็นผู้สังเกตการณ์. ขณะที่การชี้นำตัวเอง, อิสรภาพ และจุดยืนในการวิจารณ์ เป็นลักษณะของนักสร้างสรรค์ที่แท้จริง.

การพลิกผันรูปร่างและพื้นฐานนั้นพบในหมู่นักสร้างสรรค์มากกว่าในผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบง่ายๆ เป็นลักษณะความรั้น, ความทะเยอทะยาน และการใฝ่อำนาจ. ลักษณะความเป็นชายเหล่านี้สมดุลโดยความอดทนซึ่งเป็นองค์ประกอบบุคลิกสตรีในผู้ชาย หรือองค์ประกอบความเป็นชายในสตรีนักสร้างสรรค์.

การบรรยายนี้ได้มาจากวีธีการที่ไม่ใช่จิตวิเคราะห์ซึ่งเปรียบได้กับข้อมูลของ*ไอสส์เลอร์*เกี่ยวกับ*ลีโอนาโด*ในหลายๆ ด้าน. มันผิดวิสัยที่กลุ่มนักเรียนศิลปะที่*แฮมเมอร์*ศึกษาไม่มีอัจฉริยบุคคลสักคนเดียว ซึ่งคงจะเป็นเพราะการพบอัจฉริยะบุคคลในคนทั่วไปมีโอกาสน้อยมาก.

มีภาพลักษณ์ของ*ลีโอนาโด*อย่างหนึ่งที่*ไอสส์เลอร์*ไม่ได้นำมาศึกษา. ขณะที่*ไอสส์เลอร์*ครุ่นพิเคราะห์การทำงานที่เกินธรรมดาของอัจฉริยะ, เขาประทับใจในความกล้าหาญที่จำเป็นต่อการรังสรรค์นวัตกรรม และสลัดทิ้งของเดิมเพื่ออุทิศให้กับงานสร้างสรรค์ที่ยัดเยียดให้. *ไอสส์เลอร์*บรรยายว่า:

> *"ความต้องการของศิลปินอัจฉริยะนั้นไม่มีที่เปรียบได้; เขาต้องรังสรรค์จักรวาลใหม่ให้สำเร็จให้เป็นจริงได้เท่าที่เขาได้สังเกตเห็นด้วยความปราดเปรื่องของเขา และยังต้องแตกต่างอย่างสำคัญจากโลกที่เขาเกิดและเจริญวัยมา. ไม่ประหลาดใจเลยที่เขาจัดการเก็บพลังความต้องการทางเพศได้อย่างแตกต่างจากผู้ที่จัดเผื่อหน้าที่ตามความเชื่อว่าสำรองไว้ให้เทพเจ้าแห่งการสร้างสรรค์".*

อย่างไรก็ตาม ความท่อนนี้ เช่นเดียวกับเนื้อหาทั่วไปในหนังสือเล่มนี้ ทำให้รู้สึกว่า*ไอสส์เลอร์*มอง*ลีโอนาโด*อย่างเมตตาเกือบจะเป็นความเวทนาสำหรับผู้รับความทุกข์ที่เหลือคณาเพื่อความผ่องแผ้วของมนุษยชาติ.

ดูว่า*ไอสส์เลอร์*ไม่ได้ให้ความสำคัญเพียงพอต่อความอิ่มอกอิ่มใจในความสำเร็จของงานสร้างสรรค์. ถ้ามองศิลปินว่าเป็นผู้มีอัตตาเปราะบางเพราะขาดกลวิธานการปกป้องตามปรกติก็ควรพิจารณาว่าด้วยอัตตาของเขาจึงค้นพบวิธีธำรงการควบคุมและสมดุลไว้ได้โดยปราศจากการสูญเสียพลังงานไปกับระบบการปกป้องที่ซับซ้อน. ตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์*การหันเหพฤติกรรมผิดไปสู่ความถูกต้อง*คือวิธีการที่คุ้มค่าที่สุดในการต่อกรกับความขัดแย้งในจิตใจ. เมื่อทำสำเร็จก็จะได้สมดุลระหว่างส่วนจิตใต้สำนึก (id) ที่เป็นแรงขับในการแสวงหาความพึงพอใจให้แก่ตนเอง กับอัตตา (ego) ที่เป็นส่วนของจิตที่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริงและกับส่วนจิตเหนืออัตตา (super-ego) ที่เป็นองค์ประกอบด้านจริยธรรมของบุคลิกภาพภายใต้ความยิ่งใหญ่สูงสุดของอัตตา. ผลพลังงานที่ได้เพิ่มขึ้นอธิบายถึงความสามารถเกินธรรมดาเพื่อการทำงาน, ความพอเพียงในตนเอง, ความกล้าหาญ, และความสามารถคืนสู่สภาพปรกติ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นอัจฉริยสมบัติ. ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ต้องการการเสียสละอย่างใหญ่หลวง. ศิลปินที่เล่าถึงความสาหัสของการทำงานสร้างสรรค์นั้นไม่ใช่เรื่องเท็จ แต่กระนั้นก็แทบไม่พบศิลปินสักคนที่มุ่งมั่นทำการแลกเปลี่ยนสถานภาพของเขากับผู้คนธรรมดาที่พอใจในสิ่งที่เป็นอยู่ ทั้งนี้โดยเหตุผลที่ดี. ผู้วิพากย์เชื่อว่าถ้าเป็นไปได้ที่จะวัดผลรวมของความอิ่มอกอิ่มใจหลงใหลในตนเองเปรียบกับความเจ็บปวดและความคับแค้นใจในชีวิตของอัจฉริยะ, จะได้ผลรวมของความอิ่มอกอิ่มใจหลงใหลในตนเองมากเกินกว่าความทุกข์ทรมานที่ได้รับ. ความเป็นไปได้นี้น่าจะได้รับการพิจารณาทุกครั้งเมื่อพยายามทำความเข้าใจจิตวิทยาของภาวะสร้างสรรค์ในบุคคลทั่วไป และโดยเฉพาะในอัจฉริยบุคคล.

A Critique of Kurt Eissler's Leonardo Da Vinci

Lertsiri Bovornkitti*

**Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University, Bangkok 10110*

This paper is an edited, transcribed version of the 19th chapter of Edith Kramer's book entitled *Art as Therapy*, published in 2000 by Athenaeum Press, Gateshead, Tyne and Wear, Great Britain. In this chapter of her book, Kramer reflected on the critical thoughts and ideas expressed by Kurt Eissler who made an analytical assumption and investigation into Leonardo Da Vinci's life and work, based on psychoanalysis theory. He had disagreed on several points regarding Freud's written critique on the genius. Eissler's findings that the psychological defence mechanism of a genius is much more complex and different from that of ordinary individuals, or even from that of great creative artists, and that the psychopathology of the genius, as in the case of Da Vinci, who employed total sublimation of genital sexuality in order to be free from suffering that emerged through internal conflicts, made him an extraordinarily creative, functional person and provided him peaceful emotional health. For non-genius artists, they could only convert a fraction of their sexuality into creative work while a great deal of energy is wasted on unproductive illness. Kramer, however, did not fully agree with the hypothesis, and asserted further that general artists and ordinary people with a vulnerable ego, because of a deprived basic defense mechanism, could also use the ego supremacy found within the enormous gratification which creative work contains, to maintain control and equilibrium of the mind between the id and superego, creating energy without exhausting it on a complex system of defenses. The resulting increase in energy explains the extraordinary capacity for work, self-sufficiency, courage, and resilience of such artists.

Key words: **Leonado Da Vinci, Kurt Eissler, Sigmund Freud, art, sublimation, id, ego, superego**